

מעלת איסרו חג של
שבועות במדור 'מעין הדף'
היומי 'יעמ' 2

מעין הדף הפרשה

פרשת נשא | תש"פ

תוכן עניינים

דברי תורה לפרשת השבוע-

1

פרקי אבות - 1

מעין הדף היומי - 2

ברכת כהנים

ברכת הכהנים היא אחת הברכות החשובות שיש, ואת זה כבר ראינו לפני כמה שנים בכותל המערבי, שערבים זרקו אבנים גדולות ובלוקים מגובה עצום, ותהילות לאל יתברך, אף על פי שבכותל היו אלפי אנשים - לא נהרג ולא נפגע אפילו אחד, כי בדיוק הזהדו המילים מפיחה של הכהנים הקדושים, "יברכך ה' וישמרך".

לפעמים אדם נוסע רחוק מאוד כדי להתברך מגדולי הדור. ודאי שזה טוב, אבל גם אסור לזלזל בברכת הכהנים, שבשביל להתברך צריכים רק לילך לבית הכנסת שליד הבית. ואם נתבונן בברכת כהנים נראה שהיא בנויה כך: ג' מילים, אחר כך חמש מילים, ולבסוף שבע מילים, ללמדנו את הדרך שנלך בה בעבודת ה': קודם כל קצת, ואחר כך יותר, ואחר כך להתקדם שוב. וכעין זה מופיע במדרש, שבתחילה האדם לומד, והקב"ה מקדם אותו לפי התקדמותו.

כמו סדר האותיות - א', ב', ג' וכו', כל פעם האדם מתקדם שלב נוסף בעבודת ה', וכשמגיע לאות י' ומתמיד בעקשות בעבודת ה' עם כל הקשיים, והוא גם עניו כמו האות י' שהיא הקטנה מכל האותיות - הקב"ה מקפיץ אותו עשר מדרגות בפעם אחת, והוא עובר לאות כ'. ואם הוא עוד ממשיך לדבוק בה' - הוא מקבל שוב עשרה מדרגות כמו האות ל'. וכן עד האות ק'. ואם הוא מתמיד בדבקות בה' ע כל הקשיים, שידוע ש"כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" אזי מהאיות ק' הקב"ה מקפיץ אותו מאה מדרגות בפעם אחת לאות ר' וכן הלאה. אלא שצריך לזכור שהדרך היא עיקשת ומלאה מכשולים, וככל שיש לאדם יותר נסיונות והוא מתגבר - כך יידע את גדולתו.

ומעשה ברב גדול שעלה לאוטובוס וחיפש מקום לשבת. בינתיים צדו עיניו תמונת פרסומת לא צנועה כלל באוטובוס. מיד ניגש לנהג וביקש ממנו להוריד את התמונה, שהרי לא יתכן שהוא משלם על הנסיעה ולא זוכה למענה ראוי לצרכיו. אבל הנהג סירב ואמר 'מה פתאום? זו פרסומת. אין מה לעשות. תצטרך לסבול את התמונה'.

כשהרב ניסה שוב לדבר עם הנהג והלה סירב, ניגש הרב בעצמו, קרע את התמונה הפרובוקטיבית והתיישב במקומו. הנהג התרגז ואמר שהוא נוסע מיד למשטרה לקחת את הרב לתלונה. הרב לא התרגש, שהרי ידע שמנע חילול ה', ומנע מרבים מלעשות עבירה. ולא עוד אלא שכל נוסעי האוטובוס היו לטובת הרב, ואמרו לנהג 'מה אתה רוצה ממנו? הוא צודק. זה לא יפה שחברת אגד, שמשרתת את הציבור הדתי, תכשיל את הציבור בדברים מכוערים כאלה'. כשהנהג ראה שהוא נשאר בודד במערכה, ויתר על הנסיעה למשטרה והמשיך בדרכו. בינתיים האיש שישב ליד הרב אמר לרב 'יש לי קושיא, כבוד הרב, אבל אל תיפגע. גם אני עליתי איתך לאוטובוס, והתמונה בכלל לא עשתה עליי שום רושם. ואתה, כבוד הרב, כזה צדיק, והתמונה עשתה עליך רושם? ענה הרב ואמר לו 'למה הדבר דומה? לדייג שדג דגים מהים ומניחם בצנצנת לידו.

האם יעלה על הדעת שהוא ינסה לדוג אותם שוב מהצנצנת? ודאי שלא, שהרי הם ניצודים, ורק את אלה שבים הוא מנסה כעת לדוג. וממילא תבין את הרמז, שאותך כבר היצר הוציא מהמים - כלומר מהתורה הקדושה - והוא לא מנסה לדוג אותך שוב, מה שאין כן אותי. אני עדיין במים, והוא מנסה לשלוח עלי חכות מכל הכיוונים! (וקראת לשבת עונג)

פרקי אבות פרק א- הו מתונים בדין - מעשה

מרח הרב עובדיה זצ"ל הביא בעניין 'הו מתונים בדין' "והנה הדיין מצווה לא רק לפסוק הדין ע"פ התורה, אלא גם חייב להתעמק בדבר המשפט, ולמצוא תחבולות להציל עשוק מיד עושקו".

והביא שם כמה מעשיות בעניין זה ונביא אחת מהן: מעשה באיש אחד שהיתה לו חנות של יין, והיה לו משרת אחד שהיה לו ארנק שבו מאתים שקלי זהב, אשר קיבל על יד וחסך במשך שנים רבות, ובערב שבת אחד טמן את הארנק במרתף בין החביות של היין.

וכשבא במוצאי שבת ליטול הארנק, לא מצאו, ויבקשו ולא נמצא, וילך אל הגאון רבי שלמה קלוגר ויבכה לפניו בדמעות שלישי, על כי כל יגיעו הלך לריק ולבהלה, ואמר, שהוא חושד את אדונו בעל היין שהוא ששלח ידו וגנב את הארנק, כי לא היה מפתח למרתף אלא רק לבעל היין ולמשרת.

ויקרא הגאון את בעל החנות, וישאל את פיו על דבר הכסף והארנק, והוא השיב שאינו יודע מכלום. ויאמר הגאון בפניו, גם אני אמרתי שלא יתכן לחשוד בך, כי לא נחשדו ישראל על כך, ולכן אין ברירה אלא להחליט שאיזה גוי נכנס למרתף, וגנב את הארנק עם המעות שבו, ואם כן צריך אני להכריז על ידי שמש בית הדין, ולפרסם במודעות, שהיין כולו יין נסך הוא, מחמת חשש מגע ידו של הגוי, וצריך לשפוך את כל היין, כי הוא אסור בשתייה.

וכאשר שמע בעל היין דבר זה, וראה שכלתה אליו הרעה, שבזה יהיה לו הפסד גדול, וכל רכושו ירד לטמיון, הודה מיד שהוא לקח את הארנק, והגאון סירב להאמין לו, עד שנשבע בשבועה חמורה שהוא גנב את הארנק והמעות, והלך במרוצה לביתו והביא את הארנק והמעות שבו, והשיב אותם למשרת, והכל על מקומו בא בשלום.

מעייני הדף היומי

המצוה המנוגדת לטבע של יהודי

בדף היומי השבוע (שבת דף פ"ז ע"א) נלמד אי"ה שכשהגיעו בני ישראל למדבר סיני, דבר ראשון ניתנה להם מצות הגבלה.

שואל הרה"ק מרן בעל השם משמואל מסוכטשוב זצוק"ל למה היה כל כך חשוב דבר ראשון לתת להם מצוה זו ולא מצות פרישה וכדומה?

אומר על כך השם משמואל הסבר יקר ונפלא בשם אביו הקדוש מרן בעל האבני נזר זצוק"ל, שהרי כשבא הקב"ה לאומות העולם ושאל אותם אם הם רוצים את התורה, בקשו לדעת מה כתוב בה, ואז אמר הקב"ה לכל אומה מצוה אחת המתנגדת לטבע שלה, וכך הם כמובן לא רצו לקבל אותה. ואם כן היה חשש שהאומות יטענו אחר כך למה לנו התחלת במצוה המנוגדת לטבע שלנו ולעם ישראל לא התחלת במצוה כזו.

מסיבה זו התחיל הקב"ה גם לעם ישראל במצוה המנוגדת לטבע שלהם, והיא מצות הגבלה, כי טבעו של יהודי באשר הוא תמיד לרוץ קדימה לעלות מעלה מעלה ולהתקרב לקב"ה עוד ועוד, וכאן הם קיבלו מצות הגבלה, שאסור להם להתקרב צעד אחד קדימה בקבלת התורה, ועם כל זה הם לא היססו וצעקו נעשה ונשמע וקיבלו עליהם גם מצוה זו. (מתיקות הדף היומי גיליון 18)

מעלת אסרו חג של שבועות

בדף היומי (דף פ"ו ע"ב) נלמד על מחלוקת התנאים אודות תאריך קבלת התורה, שלדעת רבנן ניתנה התורה בו' בסיון, ולדעת רבי יוסי הוסיף משה יום אחד מדעתו והתורה ניתנה בו' בסיון. וכתב המגן אברהם שלהלכה אנו נוקטים כדעת רבי יוסי שבז' סיון ניתנה התורה. ושואל המגן אברהם (סימן תצ"ד) אם כן מדוע אנו אומרים בחג השבועות שהוא בו' בחודש "זמן מתן תורתנו"?

מתרץ על כך הקדושת לוי (בדרוש לשבועות), כי מאחר שבז' בחודש רצה הקב"ה לתת את התורה אלא שמשה רבנו הוסיף יום אחד מדעתו, נמצא שמצד הקב"ה היה היום הזה מוכן לקבלת התורה, ובני ישראל הגיעו אז למדריגה זו שהיו מוכנים לקבל את התורה ופסקה זוהמתן. וממילא בכל שנה ושנה בהגיע יום זה באים בני ישראל למדריגה זו, והם זוכים להארה של נתינת התורה.

ועם זאת - ממשיך הקדושת לוי - ביום ז' סיון שהיתה בו נתינת התורה בפועל, בודאי ישנה גם כן בכל שנה הארה של קבלת התורה. ולכן "יותר קדוש אסרו חג של עצרת מכל אסרו חג של שאר המועדות". (מתיקות הדף היומי גיליון 18)